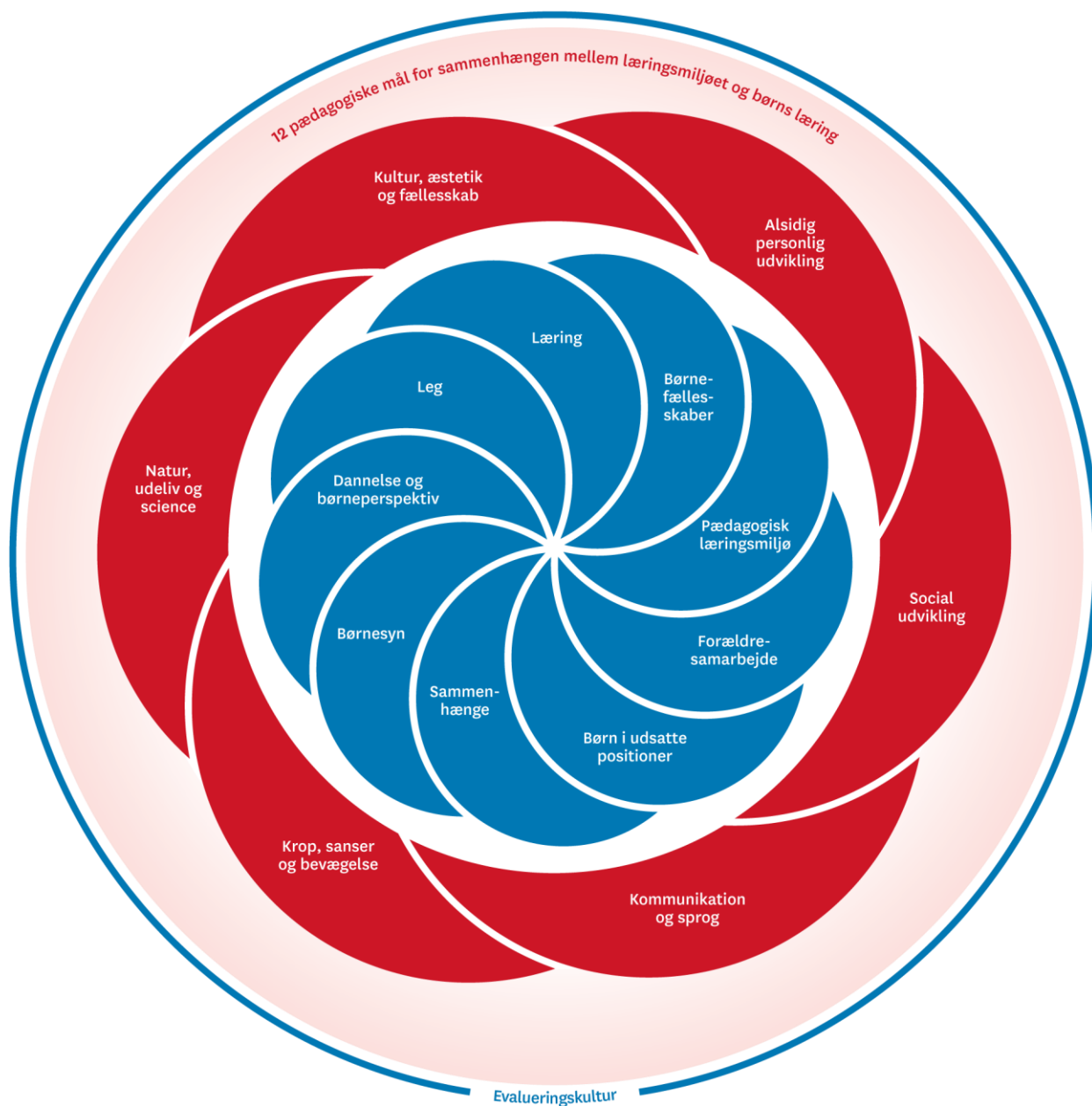

Læreplan for
Den private gård børnehave Lillebjerggård
Oktober 2025

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Den private børnehave Lillebjerggård, er en gårdbørnehave, hvor børn og dyr vokser sammen.

Lillebjeggård ligger på Bjergvej 61 i Kværkeby, Ringsted. Lillebjeggård har adgang til 14 hektar land med både folde, skov, eng og sø, og her er et rigt dyreliv. Lillebjeggård er en nystartet privat børnehave, som har en historik som tidligere selvejende, og kommunal børnehave. Lillebjeggård har en tryk og rummelig atmosfære og en familie lignende ramme, hvor børnene bliver en del af et trygt fællesskab. Hverdagen rummer tid til fordybelse og nærvær, hvor relationerne mellem børn og voksne styrkes. Vi betragter naturen som vores læringsrum, hvor børn styrkes både motorisk, socialt og mentalt. Vi er ude alle dage uanset vejret, og har en stor hal til rådighed, samt et mindre opvarmet lokale, hvis vejret viser sig fra sin værste side. Der er plads til 30 børn i alderen 2 år 10 mdr. og frem til skolestart.

Lillebjeggård ligger i naturskønne omgivelser og deler matrikel med Besøgsgården Lillebjerggård, som vi har et tæt samarbejde med. Suzi, som forestår besøgsgården, er en vigtig og naturlig del af Lillebjeggård familien. Her får børnene mulighed for at komme helt tæt på dyrene og deltage i blandt andet fodring.

Forældrene betragter vi som eksperterne på deres børn, og vi vægter det tætte forpligtende fællesskab, og har et åbent og tillidsfuldt forældresamarbejde. Forældre er til enhver tid velkommen til at deltage i dagligdagen, gå med på tur i skoven, eller nyde en kop kaffe mens påfuglene eller storken Julius kommer på besøg.

Besøgsbondemand Niels, som er ejer af jorden, er også en del af Lillebjeggård familien, og når Niels kigger forbi og sætter en ælling på bordet, giver det anledning til mange snakke og forundring.

Naturen er vores medspiller som skaber stressfri rum uden støj, her er højt til loftet og mulighed for at trække sig, og fordele sig i mindre grupper. Børnenes initiativer og interesser har høj prioritet, og inddrages i al aktivitet, derfor veksles der mellem at inddele børnene i interessegrupper og aldersopdelte grupper, f.eks. nær skolestart.

Vi har en åben og inkluderende tilgang til forskelligheder, og vi skaber plads til at dvæle ved det vi forundres over, og filosoferer over de mange store spørgsmål til livet, sammen med børnene.

Vi er en lille tæt personalestab, i et forpligtende fællesskab, hvor vi sammen reflekterer over vores praksis, og holder os opdateret fagligt pædagogisk. Vi er bevidste om at vi er rollemødder for børnene.

Børnesyn:

Vores børnesyn hviler på, at alle børn er noget særligt og alle børn er gode til noget. Vi ser ikke efter hvad børn ikke kan, men efter hvad børn trives med og interesser sig for, og bruger det som afsæt for udvikling.

Vi veksler mellem at gå forrest, ved siden af og bagved, og vi sikrer at de små sejre anerkendes og fejres, så selvværdet kan få lov at vokse. Det er vores job at sikre hvert enkelt barn udviklingsmuligheder. At udvikle sig og at turde, kræver tæt relation til mindst en voksen, og vi respekterer barnets valg af voksen, i hver enkelt situation.

Vi stræber imod et forpligtende fællesskab, med plads til alle. Dette ser vi komme til udtryk ved, at det bemærkes af børnene, hvis nogen mangler, og at der vises glæde når barnet eller en voksen kommer tilbage.

I vores pædagogiske praksis kommer vores børnesyn til udtryk, når:

- Barnet anerkendes af omsorgsfulde og nærværende voksne, der møder barnet på dets udviklingstrin med passende udfordringer og giver det mulighed for at udvikle sig i eget tempo.
- Barnet oplever tryghed i mødet med et genkendeligt miljø og genkendelige voksne.
- Vi voksne guider børnene i hverdagen gennem handling, kropssprog og dialog.
- Barnet respekteres og bliver set og lyttet til i relationen med de andre børn.
- Vi bestræber os på at forstå barnets ønsker, og hjælper med at sætte ord på de følelser, barnet gennemlever
- Der er plads, tid og rum til leg og fordybelse, både spontant fra børnene selv og planlagte aktiviteter fra voksne.
- Vi respekterer barnets egne følelsesmæssige grænser ved at se på, lytte til og forstå barnet.

Eksempel: To børn vil have den samme cykel, og den ene skubber den anden omkuld. Barnet græder. En voksen kommer til og barnet der skubbede siger: "Det er min cykel, jeg vil have den" Den voksne sætter sig i øjenhøjde med barnet og siger: "kan du se han er ked af det, han græder. Ser det rart ud? "Nej .. Undskyld", siger barnet. "vi kan hente en cykel til" siger pædagogen.

Dannelse og børneperspektiv.

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og møde demokratisk forståelse.

Troen på sig selv og egne evner er væsentlig i udvikling og læring, og barnet skal opleve sejre og mødes med anerkendelse, både for den de er og det, de gør.

At lave fejl og prøve igen er en nødvendig del af at øve sig på livet. Vi introducerer til nyt og skaber nysgerrighed, vi står parat til at gribe når der udvises mod, vi opfordrer til at prøve igen, og vi anerkender og trækker os når der lykkes.

På Lillebjerggård kommer dannelse og børneperspektiv til udtryk således:

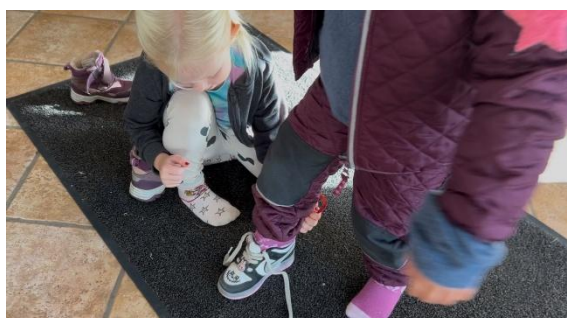
Vi planlægger aktiviteter, men ikke strammere end, at der er rum for at følge barnets perspektiv. På Lillebjerggård bliver børnenes nysgerrighed taget alvorlig af den voksne, og understøttes af dialog og italesættelse.

Når de store børn hjælper de små, oplever de, at de i sig selv kan gøre en forskel og har betydning for andre.

Vi lærer dem om at være gode venner, kende følelser og aflæse dem

En del af dannelsen er at vi passer godt på dyrene og naturen omkring os. Vi hjælper med at fodre dyrene, klapper dem og passer på ikke at gøre dem fortræd. Vi følger dyrene fra de er helt små

Eksempel : En pige har svært ved at få sine gummisko på, og en anden pige hjælper hende. "Du skal træde ned hårdt, vent lidt" Hun henter et skohorn, og ved fælles hjælp kommer skoene på. "Sådan, se nu går det" siger den anden pige.

Leg:

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af Lillebjerggård.

I leg og kreative udfoldelser ser vi børnenes ytringsfrihed der kommer til udtryk, og vi voksne skal være nænsomme i forhold til at beskytte børnenes ytringsfrihed. Det betyder at vi tænker os godt om inden vi forstyrrer børnenes leg.

Leg er børnenes vej til erkendelse af den verden som de lever i og en vigtig drivkraft for udvikling og læring og derfor skal legen udgøre en meget stor del af børnenes hverdag.

Legen skaber mulighed for at danne nye fællesskaber, stimulere andres nysgerrighed og opleve interesse fra de andre børn, når man har fået en ide.

Legen er så unik, og på Lillebjerggård er der masser af tid og plads til at dyrke og udvikle den. I legen ser vi børnene eksperimenterer med fantasi, forhandling, konfliktløsning og indfølelse afprøves og styrkes.

Vi følger barnets spor og bistår så barnet kan udvikle sin fantasi, og opleve det kan skabe noget.

Eksempel: Wilhelm og Magnus leger arbejdsmænd, De bruger mælkekasserne og bygger en swimmingpool. De henter deres drikkedunke, og siger de drikker øl. Vi hjælper dem med at finde flere mælkekasser

Læring.

På Lillebjerggård skal læring forstås bredt, og læring sker gennem leg, relationer, aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

Læring foregår ved brug af alle sanser, her er naturen oplagt og giver mulighed for, at vi kan lytte til fuglene, lære dyrenes lyde at kende, rulle os i græs og lege i halmen. Vi bliver våde når det regner, får det varmt når solen skinner, og mærker at grannålene stikker.

Den læring, der sker gennem leg, afhænger af, hvilke stimuleringsmuligheder, der bliver prioriteret. Troen på sig selv, og på egne, er væsentlig i udvikling og læring. Barnet skal opleve både sejre og nederlag og mødes med anerkendelse både for den, de er og det, de gør. At lave fejl og prøve igen er en nødvendig del af at øve sig på livet.

Et eksempel: Barnet: "Jeg kan ikke finde nogen kastanjer" Pædagog: "Det tror jeg godt du kan, prøv at kig under bladene" Barnet: Der – og der" Pædagog: "Du kan godt finde kastanjer".

- Hver måned er der et nyt tema, som ramme, og vi sætter aktiviteter og observationer op på vores læringstræ: Det kan være et dyr, et fænomen, eller en årstid. Gennem måneden beskæftiger vi os med emnet i leg, aktiviteter osv. Sidst på måneden samles børnene og vi taler om hvad børnene husker. Der fabrikeres et billede eller en planche med de oplevelser børnene har hæftet sig mest ved.

Børnefællesskaber.

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

På Lillebjerggård ser vi rammerne for børnefællesskaber således:

- Vi mener der er et fællesskab til alle
- Vi ser fællesskabet når børnene til samling opdager at vi mangler nogen
- Vi krammer når vi mødes hvis man giver udtryk for at ville det
- Vi støtter og skaber nye muligheder, hvis en er ked af ikke at blive mødt i en leg
- Vi opfordrer til og skaber mulighed for at børnene kan hjælpe hinanden
- At man lærer at være en god ven
- At man kan vente på tur
- At man kan forstå en fælles besked

I et fællesskab kan være flere små fællesskaber, alle børn skal have mulighed for at opnå sejre i et fællesskab. Vi inddeler børnene i mindre grupper med vægt på det.

Eksempel: Et barn må ikke være med i to andre børns leg, de har bygget en hule inde på stuen. Pædagogen hjælper barnet med at bygge en anden hule ved siden af, og et nyt barn kommer til og er med i den hule. Lidt efter lyder det: "Vi er katte" og fra den anden hule: "vi har mad til kattene"

Vi har en storbørnsgruppe frem mod skolestart, og vi har en gruppe med fokus på sprog. Grupperne er ligesom læreplanen flydende, og kan ændres ved behov. Grupperne og børnefællesskabet vendes på P-møde en gang hver anden måned.

Vi inddrager forældrene og tilbyder samtaler ved opstart og før skole. Vi har ikke andre faste samtaler, men afholder ved behov fra forældres side eller børnehavens.

Vi inddrager gerne forældrene, ved arbejdsdage jule og sommer arrangementer og andre lejligheder.

Vi oplever ofte at tidligere børn og forældre kommer på besøg, mange donerer legetøj, eller materialer til os.

Vi har et ønske om at oprette et samarbejde med skole og eventuelt plejebolig, men det er endnu kun på tegnebrættet.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes? Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.

- Naturen er vores primære læringsmiljø, og her har vi al mulighed for at arbejde med sprog, motorik, og sanser.
- Fællesskabet styrkes, når vi sammen samler brænde til bålet og vi lærer om omsorg, når vi fodrer dyrene.
- I vores lade har vi indrettet forskellige læringsmiljøer, vi har et supermarked et tumlerum et konstruktionsrum, en sandkasse til sanser og science, en naturzone og et sanse/hvile rum, hvor man kan trække sig tilbage og læse en bog, eller høre musik.
- Børnene viste os hurtigt at når de havde ”handlet ind i Supermarkedet” havde de brug for at tage deres varer med hjem. Så vi har nu indrettet Sanserummet med et legekøkken og dukkeseng og bord, så det også kan fungere som et hus for børnene, hvor de tager de ting med, de har handlet ind i Supermarkedet, og leger familie.
- Vi vægter selvhjulpenhed. Så der skal være god tid til at få tøj på, at børnene er med til at lave frugt, bage og hælde vand på bålet når det skal slukkes. På personalemødet hver anden måned, drøfter vi trivslen for børnene. Oplever vi at der er brug for andre pædagogiske tiltag end dem vi anvender lige nu, justerer vi straks, således at vi hele tiden møder de behov der er blandt børnene

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

- **Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?**
- Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- Vi respekterer forældrene som eksperter på deres børn.
- Forældrene er en stor del af Lillebjerggård, og deltager i arbejdsdage, arrangementer, og må gerne gå med os på tur, eller blive til samling.
- Vi har opstartssamtale, og samtale inden skolestart, og ved ønske fra forældre eller ved ønske fra os eller forældre.
- Som forælder på Lillebjerg er man en del af Lillebjerggård familien-
- Vi afholder forældremøde, og inddrager forældrene i vores læreplan, sammen med bestyrelsen.
- Vi har en interne gruppe hvor vi deler fotos og video af børnenes aktiviteter, så de kan følge med og samtale med børnene omkring deres hverdag i børnehaven.
- Vi har arbejdsdage hvor forældre og børn og personale sammen hjælper med at vedligeholde og skabe gode rammer på Lillebjerggård

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

På Lillebjerggård ser vi forskellighed som en ressource. Alle børn er forskellige og kan bidrage med hvert deres. Vi voksne rummer en masse forventninger til hvordan man opholder sig i de forskellige læringsmiljøer, og deltager i forskellige aktiviteter, men vi ser det som vores opgave at tilpasse læringsmiljøerne til barnets behov, så der er mulighed for at deltage som barnet evner, og opnå succes.

Vi har også børn som har brug for at have en særlig voksen med sig i børnehaven, og måske lege for sig selv med den voksne, og det kan vi fint arrangere. Det er vores oplevelse at det er en fin måde, langsomt og trygt, at vænne sig til det større fællesskab.

Vi samarbejder gerne med Ringsted Kommune og tager imod den hjælp og vejledning vi kan få der.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter, vi møder børnene der hvor barnet er, støtter og udfordrer barnet, videre mod næste udviklings zone.

Vi har i øjeblikke kun to børn der skal videre til børnehaveklassen, men vi har skabt en gruppe for dem, med to andre børn, som er tæt på i udvikling og gerne vil udfordres. Gruppens aktiviteter er tilpasset så der arbejdes med tal og former og lidt bogstaver, farvelægning og at kunne lytte og vente.

Vi forventer at kunne få mulighed for at besøge skolen sammen med de børn der skal starte.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

På Lillebjerggård arbejder vi sammen med lokalforeninger i både Kværkeby og Vigersted. Vi har åbenthus og dagplejere, vuggestuer og andre interesserede er velkomne.

Vi har et stort samarbejde med Besøgsgården, der ejes af Suzi, som vi samarbejder med når vi besøger og fordrer dyrene. Vi har også et stort samarbejde med Bondemand Niels, som besøger os og hjælper os med alt fra brænde til bålet og pølser til arbejdsdagene.

Det er tydeligt at børnene godt ved hvad deres forældre arbejder med, og alle forældre er en del af Lillebjergfamiljeen, og hjælper os gerne, hvad enten vi mangler jord på legepladsen, eller søm til sløjd, eller papir og farver.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Med naturen som læringsmiljø, følger vi årstidernes skifte, dets ændring af farver og vejret. Naturen giver os mulighed for at slappe af, og vi kan alle lægge os i græsset og kigge på skyerne, og tale om hvad de ligner.

Vi har for nyligt fået malet i vore lade, vi har valgt naturens farver, for at skabe en rolig æstetisk baggrund, hvor børnenes tegninger og billeder kan træde tydeligt frem.

På vores miljøer hænger billeder så man kan se hvad man kan lave i miljøet, men hvis børnene vælger at bruge det anderledes, ud fra deres fantasi, så understøtter vi det og følger deres spor.

Vi har traditioner som sommerfest, julehygge, arbejdsdage, fødselsdagsbesøg.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

På Lillebjerggård arbejder vi med udfordringer og at turde og at prøve igen.

Børnene får lov at cykle i laden og på tur på grusvejen, her venter vi på hinanden og øver os i at stoppe og køre op ad bakke. Det giver dem en frihed at kunne cykle og opleve at de bliver bedre og bedre for hver gang. Nogen kører på trehjulet og andre på to.

Børnene henter selv deres madpakker og drikkedunke i køleskabet, og vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden. Eksempelvis kan man høre et barn sige: Du har glemt din drikke dunk, skal jeg hente den?

At tage tøj på kan også være en udfordring og da en pige kæmper med sine sko, kommer en anden pige, straks til undsætning. ”Du skal træde ned så holder jeg her” - vent lidt siger hun og henter et skohorn, og ved fælles hjælp får pigen sine sko på. Pædagogen anerkender og siger at de er gode til at hjælpe hinanden.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

På Lillebjerggård arbejder vi med de sociale relationer ved at inddele børnene i mindre grupper. Her gør vi meget ud af at se hvem der gerne vil være sammen, at variere det i alder, og når børnene vælger en voksen til at hjælpe sig, respekterer vi barnets valg.

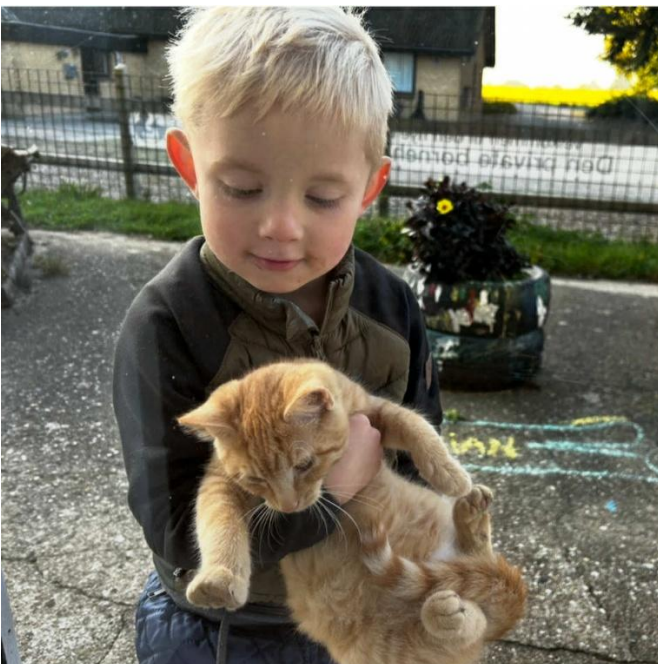
Vi har en storbørns gruppe da nogen skal i skole, og i den er der også to børn der deltager, da de trives med udfordringerne, og oplever succes ved det.

Vi tager på besøg hos børnene hvis de ønsker det eller ved fødselsdag, det skaber en særlig forståelse, når børnene får lov at dele deres hjem med andre, og vi taler om at vi skal med bussen og på besøg.

Dyrene hjælper os med at udvikle empati, vi går med Suzi ud og fodre dyrene, vi er forsigtige med små nye killinger, og Bondemand Niels give os korn, så vi kan fodre ænder, høns og gæs i vildt reservatet.

Eksempel: ”Jeg vil have Katten” ”Så må vi vente stille, så den tør komme hen til dig, den bliver nok bange hvis vi råber”

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Ved samling ser vi på tavlen, her sidder billeder af børnene billeder af den aktivitet de skal deltage i.

Så kan de se hvem de er i gruppe med og hvad de skal lave og hvem den voksne der er sammen med gruppen er. Der er også et billede i en farve hvor der står ugedagen. Børnene genkender ugedagen ud fra farven.

Vi kommer dårligt i gang før børne tækker fingeren i vejret, og siger: ”Det er fredag” ”Jeg skal se Fredags TamTam” Jeg skal have ”Fredags slik”. Nogen fortæller at de skal hjem til Farmor, eller til fødselsdag.

Ved samling synger vi sange med fagter, og øver rim og remser, laver LUN aktivitet eller læser historie. Alle vil gerne sige noget, og vi øver os i at række fingeren op, og vi sørger for, også at spørge ind til dem som er lidt stille, eller nye

Vi har en sproggruppe hvor de børn som har behov deltager, og laver aktiviteter som særligt styrker sproget.

Vi følger barnets perspektiv:

Eksempel: Vi har bål og en dreng begynder at synge Tarzan Mama Mia og en anden stemmer i. Pædagogen siger det kan vi godt, og spiller den på sin guitar. Nogen af drengene henter en skovl og spiller luftguitar på den.

Krop, sanser og bevægelse

”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Naturen byder os motorisk udfordring hver dag. Vi går op over engen og græsset er meget højt. Nogen har brug for en hånd. I skoven er der brændenælde, og vi løfter armene over hovedet mens vi går forbi.

Vi ser at bladene har skiftet farve, og tager nogen med hjem til at klistre op og trække på ståltråd.

Ved Søen vil alle gerne have en bambus stang og plaske i vandet med, og nogen bemærker at deres er mindre. end den andens, og der må plukkes en ny.

Der bruges meget energi i naturen, men også i Laden.

I vores Tumblerum er der mulighed for at slappe af i hængekøjen eller klatre på væggen.

Eksempel: Et barn vil gerne vise at han kan klatre, men blive sur da han ikke kan få fat på grebet. ”prøv at tage skum klodsen og stå på, så kan det være du kan nå” Barnet henter klodsen og kan så komme op, ”” Se siger han begejstret”

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

På Lillebjerggård er vi ude året rundt, og vi bemærker hvordan naturen forandrer sig. Er det koldt er der rim på græsset, bliver det hurtigt varmt, ”Brygger Mosekonen” og det bliver tåget. Bladene skifter farve fra grøn til rød, gul og brung, og kastanjerne falder ud af deres skal.

Vi ristede også spisekastanjer i ovnen og smagte på dem.

Børnene siger: ”De smager lidt af kartofler”

Vi får korn, æbler, hindbær og meget andet fra naturen, og på Lillebjerggård må vi godt plukke bær og frugt.

Til Halloween har vi udhulet græskar, og så får grisene resten at spise.

På tur i skoven har vi sat syltetøjsglas i jorden, de fanger insekter. Dagen efter tager vi ud for at se hvilke insekter der er blevet fanget.

Eksempel: Barnet forklarer: ”Edderkoppen går på bladene og bump, så vipper bladet og den falder ned i glasset”.

Vi følger bladenes vej når åen fører dem bort, og snakker om vinden og strømmen.

Vi har en sandkasse inde i Laden og her kan man sanse og hælde sand gennem rør eller lave ”kager” som man kan servere for andre.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Vi vægter at følge børnenes spor, og støtte dem i deres fantasi og ideer. Vi har et læringsmiljø som er et Supermarked.

Vi har modtaget forskellig brugt emballage så som æggebakker, dåser fra kakao, pakker fra ostehøps og meget andet, og det finder børnene stor glæde i.

Børnene viste os dog tydeligt, at nu havde de brug for et ”hjem” at bringe deres varer til, så Sanserummet, kan nu også bruges som hjem, med bord og stol og komfur.

Vi har også et stort Krea Værksted, hvor børnene har mulighed for at male, perle, tegne, og klippe klistre.

Her inddrager vi også naturen, og har brugt blade, træ og kastanjer. Til Halloween er har børnene tegnet deres hænder og klippet dem ud, så blev de vendt om lavet til spøgelseser

Tapetklister er også en stor oplevelse og udfordring for nogen, men vi hjælper ad så alle får lavet noget og tage med sig hjem.

Tema: Efterår -Vores efterårs ugler blev fine 🦉

Ikke alle er lige begejstrede for at tegne, så vi har indrettet et sløjdværksted, hvor vi går i gang med at hamre og slibe, både og bordskånere eller hvad børnene kan finde på.

Evalueringskultur

Da vi er under opstart, er vi først nu ved at opbygge en evalueringskultur.

Vi har en times møde hver anden uge, hvor vi prioriterer at evaluere vores mål og aktiviteter og vi har et længere personalemøde hver anden måned, hvor vi gennemgår alle børn og deres trivsel.

Vi har et læreplanstræ, hvor vi opsætter aktiviteter under temaerne, og vi tager mange billeder og video, som også fungerer som dokumentation og kan understøtte vores evalueringer.